

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/55/2018
Identifikačné číslo spisu: 8313209161
Dátum vydania rozhodnutia: 25.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8313209161.5

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: 1/ JUDr. U. Q. DREVOPLAST, S., XXX XX Belá nad Cirochou, nar. X.X.XXXX, žalobkyne: 2/ G. O., bytom S., XXX XX W., obaja právne zastúpení: JUDr. Marián Bacák, advokát, so sídlom Partizánska 1834/26, 069 01 Snina, proti žalovanému: AGRIFOP, a. s., so sídlom Duchnovičova 573/18, 067 61 Stakčín, IČO: 31 713 238, zastúpený: JUDr. Vladimír Kotus, advokát, so sídlom Žižkova 6, 040 01 Košice, o zaplatenie 55.580,38 eur s prísl., vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 11Cb/32/2013, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 7Cob/7/2018-637, zo dňa 15. marca 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Humenné č. k. 11Cb/32/2013-523 zo dňa 4. októbra 2017 a rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 7Cob/7/2018-637 zo dňa 15. marca 2018 z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

II. Uznesenie Okresného súdu Humenné č. k. 11Cb/32/2013-657 zo dňa 29.5.2018 v spojení s uznesením Okresného súdu Humenné č. k. 11Cb/32/2013-685 zo dňa 28.6.2018 z r u š u j e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 11Cb/32/2013-523 zo dňa 15.3.2017 (druhým v poradí) v prvom výroku rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 2.777,94 eur spolu s 9,00%-ným úrokom z omeškania ročne od 1.2.2014 až do zaplatenia, a to všetko v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Druhým výrokom rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 52.802,44 eur spolu s 9,00%-ným ročným úrokom z omeškania od 1.2.2014 až do zaplatenia, a to všetko v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Ďalšími výrokmi rozhodol, že v prevyšujúcej časti úroku z omeškania súd žalobu zamietla, a zároveň žalobcom 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v celom rozsahu. Posledným výrokom rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť na účet Okresného súdu Humenné súdny poplatok za žalobu vo výške 3.334,50 eur.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhali zaplatenia sumy 55.580,38 eur s prísl. titulom náhrady škody voči žalovanému podľa ust. § 757 a § 373

zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“) z dôvodu neplatne prijatého uznesenia valného zhromaždenia o rozdelení zisku. Žalobu odôvodnili tým, že Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 15.12.2011, sp. zn. 21Cb/308/2009 právoplatne rozhodol, že uznesenie č. 4/2008 prijaté na riadnom valnom zhromaždení akciovej spoločnosti (žalovaného) konanom dňa 18.6.2009 o schválení riadnej účtovnej závierky a rozdelení zisku za rok 2008 je neplatné, zároveň súd vyslovil neplatnosť aj ďalších uznesení.

3. Súd prvej inštancie v danej veci prv rozhodol medzitýmym rozsudkom č. k. 11Cb/32/2013-181 zo dňa 25.4.2014, v ktorom vyslovil, že nárok žalobcov na náhradu škody voči žalovanému je opodstatnený. O odvolaní žalovaného proti medzitýmym rozsudku rozhodol prvým kasačným rozhodnutím Krajský súd v Prešove č. k. 4Cob/55/201-249 zo dňa 26.8.2014 tak, že tento zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Následne Okresný súd Humenné rozhodol rozsudkom č. k. 11Cb/32/2013-365 (prvým v poradí v celom merite veci) zo dňa 20.5.2015 tak, že žalobu zamietol s odkazom na záväzný právny názor odvolacieho súdu. Skonštatoval, že neboli splnené všetky predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu podľa Obchodného zákonníka. Mal za to, že bolo preukázané protiprávne konanie, resp. nekonanie alebo porušenie povinnosti, preto bolo vyslovené, že uznesenie valného zhromaždenia č. 4/2008 je neplatné pre rozpor so zákonom. Súd prvej inštancie ďalej skonštatoval, že bol splnený aj druhý predpoklad, a to vzniknutá škoda, teda zisk nebol žalobcom ako minoritným akcionárom v rozpore s § 178 ods. 1 ObZ rozdelený. Žalobcom vznikla škoda vo forme ušlého zisku. Nebol však preukázaný a splnený tretí predpoklad, príčinná súvislosť (kauzálny nexus). Uviedol, že žalobcovia mali možnosť riešiť vzniknutý stav inými právnymi prostriedkami ako podanou žalobou, poukázal na ust. § 181 ods. 1 ObZ o možnosti zvolania mimoriadneho valného zhromaždenia na prerokovanie otázky výplaty dividend akcionárom. O rozdelení zisku spoločnosti môže rozhodnúť len žalovaná spoločnosť a nie súd. Žalovaným vznesenú námietku premlčania vyhodnotil súd prvej inštancie ako nedôvodnú, uviedol, že v konaní k premlčaniu nedošlo, pretože predmetom konania je nárok na náhradu škody, na ktorý sa vzťahujú ust. § 398 a § 397 ObZ, nakoľko sa žalobcovia dozvedeli resp. mohli dozvedieť o škode, a o tom, kto za ňu zodpovedá, až právoplatnosťou rozsudku z 22.8.2012. Žaloba podaná na súde 18.6.2013 bola podaná včas. Zamietnutie žaloby u žalobkyne 2/ odôvodnil tým, že táto nemá aktívnu legitimáciu na podanie žaloby.

5. O odvolaní žalobcov rozhodol Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 4Cob/73/2015-431 zo dňa 24.2.2016 tak, že v prvom výroku potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby žalobkyne 2/. Druhý výrok rozhodol, že zrušuje rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby žalobcu 1/ a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Vyslovil názor, že nové valné zhromaždenie akciovej spoločnosti nemôže rozhodovať znovu o rozdelení zisku za rok 2008 a prípadne rozhodovať o výplate dividend akcionárom, preto do úvahy prichádza skôr odškodnenie poškodených akcionárov, prípadne riešenie primeranej náhrady za porušenie práv akcionárov. Ďalej uviedol, že v novom rozhodnutí okresný súd zväží možnosť odškodnenia minoritného akcionára (žalobcu 1/) alebo zväží primeranosť určitej finančnej náhrady za poškodenie práv minoritných akcionárov rozhodnutím spoločnosti.

6. O dovolaní žalobkyne 2/ rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 5Obdo/48/2016-452 zo dňa 27.4.2017 tak, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu č. k. 4Cob/73/2015-431 zo dňa 24.2.2016, v časti výroku o potvrdení rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby žalobkyne 2/ a rozsudok Okresného súdu Humenné č.ck. 11Cb/32/2013-365 zo dňa 20.5.2015 v časti výroku o zamietnutí žaloby žalobkyne 2/ zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dovolací súd skonštatoval existenciu vady podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP a stotožnil sa s dovolateľkou tvrdenou nepreskúmateľnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolací súd skonštatoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, je neúplné a nepresvedčivé, rovnako zistil vadu zmätočnosti aj v rozhodnutí súdu prvej inštancie, preto zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku o zamietnutí žaloby žalobkyne 2/.

7. Po vrátení vecí súd prvej inštancie vykonal opätovne dokazovanie, a v odôvodnení nového rozhodnutia uviedol, že predmetom konania je nárok žalobcov ako minoritných akcionárov na náhradu škody voči žalovanej spoločnosti spôsobenej neplatným uznesením valného zhromaždenia o rozdelení zisku. Toto uznesenie bolo súdom vyhlásené za neplatné pre rozpor so zákonom. Ďalej uviedol, že predmetom konania nie je nárok na dividendy, a predmetom rozhodovania nie je ani spôsob rozdelenia zisku, o ktorom môže rozhodnúť len valné zhromaždenie spoločnosti. Súd prvej inštancie preto skúmal, či boli splnené predpoklady na náhradu škody vyžadované zákonom

8. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie považoval za splnené všetky predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu podľa Obchodného zákonníka. Súdu prvej inštancie bolo známe z jeho činnosti, že väčšina akcionári žalovaného, ktorí sú aj členmi predstavenstva a dozornej rady žalovaného, viackrát rozhodli o rozdelení zisku, bez povinnosti vyplatiť akcionárom dividendy, a tiež, že viackrát súdy rozhodli o neplatnosti uznesení takýchto valných zhromaždení o rozdelení zisku. Väčšina akcionári spôsobili vedome a opakovane, že zisk sa nerozdělil akcionárom v rozpore s § 56a a § 178 ObZ. Súd prvej inštancie mal za to, že z ich strany ide o dlhodobé a cieľové konanie porušujúce zákon a konanie v rozpore s dobrými mravmi, respektíve s poctivým obchodným stykom. Mal za to, že zo zápisnice o priebehu riadneho valného zhromaždenia vyplýva, že uznesením č. 4/2008 bol na rozdelenie určený zisk v celkovej sume 120.361,15 eur (3.626.000,- Sk), zisk sa mal rozdeliť tak, že bol odsúhlasený prídél do rezervného fondu 366.000,- Sk, tantiémy členom predstavenstva 1.000.000,- Sk, prídél do fondu odmien 2.260.000,- Sk. Uvedené uznesenie v tejto časti o rozdelení zisku bolo súdom vyhlásené za neplatné pre rozpor so zákonom.

9. Ako nedôvodnú vyhodnotil súd prvej inštancie obranu žalovaného, že minoritní akcionári môžu požiadať o zvolanie mimoriadneho valného zhromaždenia a dožadovať sa na ňom rozhodnutia o rozdelení zisku, nakoľko by nastala situácia, že väčšina akcionári znova zneužijú svoje práva, znova schvália protiprávne uznesenie o rozdelení zisku na škodu minoritných akcionárov a títo znova musia žalovať o neplatnosť uznesení a takto stále dookola. Za nedôvodnú považoval aj obranu žalovaného, že minoritní akcionári môžu v mene žalovaného podať žaloby voči členom orgánov o vrátenie vyplatených tantiém, nakoľko to je v rozpore s dobrými mravmi, respektíve so zásadami poctivého obchodného styku. Súd prvej inštancie preto ustálil, že minoritní akcionári môžu v takomto prípade podať žalobu o náhradu škody podľa § 757 a § 373 a nasl. ObZ, čo je predmetom tohto konania a ak sú splnené zákonné predpoklady, majú nárok na náhradu škody voči spoločnosti. Skonštatoval, že žalobcovia - minoritní akcionári nemajú inú možnosť ako sa domôcť svojho práva, pretože neexistuje uznesenie valného zhromaždenia o rozdelení zisku (bolo zrušené súdom ako neplatné), ktoré im podľa Obchodného zákonníka zakladá nárok na jeho vyplatenie, nárok na dividendy. A súd o rozdelení zisku nemôže rozhodovať, lebo na to má právomoc len valné zhromaždenie.

10. Ďalej uviedol, že protiprávnym uznesením o rozdelení zisku bol na rozdelenie určený zisk v celkovej sume 120.361,15 eur. Keďže súd nemôže rozhodovať o rozdelení zisku a spôsobe rozdelenia zisku, z tejto sumy určenej na rozdelenie vo výške 120.361,15 eur treba vychádzať pri určení vzniknutej škody. Skonštatoval, že žalobcovia majú pritom nárok vyplývajúci priamo zo zákona podľa § 178 a § 179 Obchodného zákonníka, ako aj podľa stanov akciovej spoločnosti, nárok na podiel na zisku podľa menovitej hodnoty ich akcií k menovitej hodnote akcií všetkých akcionárov (judikované v rozsudku o neplatnosti uznesenia). Tým, že žalovaná spoločnosť nerozdělila zisk vo výške 120.361,15 eur určenej valným zhromaždením na rozdelenie akcionárom, došlo na ich strane k škode. Súd prvej inštancie považoval za splnený aj tretí predpoklad zodpovednosti za škodu - príčinnú súvislosť. Nakoľko v dôsledku prijatia protiprávneho uznesenia valného zhromaždenia o rozdelení zisku, ktoré bolo súdom určené za neplatné, došlo k vzniku škody vo forme ušlého zisku na strane žalobcov, pretože im nebol vyplatený podiel na zisku - dividendy určeného na rozdelenie, na ktorý majú nárok priamo zo zákona. Ak by valné zhromaždenie rozhodlo o rozdelení zisku v súlade s právom a stanovami, žalobcovia a ostatní akcionári by už mali vyplatený svoj podiel na zisku a nedošlo by u nich ku škode vo forme ušlého zisku. Mal za to, že v konaní nebola preukázaná zo strany žalovaného okolnosť vylučujúca jeho zodpovednosť (§ 373 ObZ). Preto žalovaná spoločnosť zodpovedá za škodu vzniknutú následkom neplatne prijatého

protiprávneho uznesenia o rozdelení zisku (porušenie zákonnej povinnosti § 178) jeho orgánom - valným zhromaždením. Preto súd prvej inštancie vyhodnotil nárok žalobcov na náhradu škody voči žalovanému ako opodstatnený.

11. Vo vzťahu k aktívnej legitímácii žalobkyne 2/ mal súd prvej inštancie za to, že z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 15.6.2013 vyplýva, že postupcovia Ing. H. a D. O. postúpili svoje pohľadávky z právoplatného a vykonateľného rozhodnutia Okresného súdu Prešov zo dňa 15.12.2011 voči žalovanému a všetkými právami s ňou spojenými, zmluvou o bezodplatnom postúpení pohľadávky z 15.6.2013 na postupníčku, žalobkyňu 2/. Uvedené oznámenie o postúpení pohľadávky prevzal žalovaný 14.2.2014. Zo zmluvy o bezodplatnom postúpení pohľadávky zo dňa 15.6.2013 vyplýva, že postupcovia Ing. H. a D. postúpili na postupníčku - žalobkyňu 2/ aj pohľadávku na náhradu škody, ktorá je predmetom tohto konania. Rovnako to vyplýva aj z písomných vyjadrení postupníkov Ing. H. a D.. Tým považoval súd prvej inštancie za danú jej aktívnu legitímáciu. Podľa súdu namietaná neurčitosť oznámenia o postúpení pohľadávky nemôže mať za následok neplatnosť zmluvy o postúpení a má právne účinky len vo vzťahu k dlžníkovi, komu má plniť. V spore však žalovaný nepreukázal, že by mu oznámenie nebolo doručené a aj z vyjadrení strán podľa súdu jasne vyplýva, že toto doručené bolo.

12. Súd prvej inštancie priznal žalobcom podľa ust. § 396 ObZ aj úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo žalovanej sumy od 1.2.2014 a vo zvyšku ho zamietol (úrok požadovaný od 18.8.2009, vychádzajúc od splatnosti podielu na zisku) z dôvodu, že v konaní nebolo preukázané, že by pred týmto dátumom žalobcovia vyzývali žalovaného na zaplatenie žalovanej sumy na náhradu škody. Súd prvej inštancie preto bral do úvahy deň doručenia žaloby žalovanému. O trovách súd prvej inštancie rozhodol tak, že úspešným žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu v súlade s § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP.

13. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 7Cob/7/2018-637 zo dňa 15.3.2018 tak, že v prvom výroku rozsudku súdu prvej inštancie potvrdil (okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, ktorý nebol napadnutý a ktorý zostal právoplatný). Druhým výrokom rozhodol, že žalobcovia majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému, každý v rozsahu 100%.

14. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že bolo preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 21Cb/380/2009 zo dňa 15.12.2011, právoplatného a vykonateľného dňa 22.8.2012 bolo vyhlásené za neplatné Uznesenie č. 4/2008, prijaté na riadnom valnom zhromaždení žalovaného, ktoré sa konalo 18.6.2009, a ktorým bola schválená riadna účtovná závierka rozdelenie zisku za rok 2008. Dôvodom neplatnosti tohto uznesenia bolo opomenutie rozdelenia časti zisku v prospech akcionárov na dividendy, a preto ide o rozpor so zákonom, najmä s ustanovením § 178 ods. 1 Obchodného zákonníka. Mal za to, že na základe tejto okolnosti súd prvej inštancie založil zodpovednosť žalovaného za škodu v danej veci, ktorá bola spôsobená žalobcom v dôsledku nesprávneho rozdelenia zisku obchodnej spoločnosti týmto postupom na valnom zhromaždení. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie sa vysporiadal so všetkými predpokladmi zodpovednosti za škodu, ktorá nastala u žalobcov v zmysle § 757 Obchodného zákonníka v nadväznosti na ustanovenie § 373 a § 374 ods. 1 Obchodného zákonníka, pričom v odôvodnení rozhodnutia vyčerpávajúcim spôsobom analyzoval porušenie právnej povinnosti na strane žalovaného vyplývajúce z jeho konania na valnom zhromaždení č. 4/2008, ktoré bolo určené uvedeným rozsudkom Okresného súdu Prešov za neplatné, vznik škody na strane žalobcov, ktorým sa nedostalo ich podielu na zisku dosiahnutom žalovaným, ako aj príčinnú súvislosť medzi takto vzniknutou škodou a konaním žalovaného na predmetnom valnom zhromaždení. Za správne považoval odvolací súd aj určenie začiatku plynutia 4 ročnej premlčacej doby súdom prvej inštancie od dňa 22.8.2012, t. j. od právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Prešov, ktorým rozhodol o neplatnosti valného zhromaždenia žalovaného.

15. Odvolací súd mal za to, že nemôže byť na ujmu žalobcov ust. § 415 Občianskeho zákonníka v prejednávanej veci, pretože toto ustanovenie má len prevenčný charakter, pričom okolnosť, že žalobcovia nepožiadali (napríklad) o zvolanie mimoriadneho valného zhromaždenia za účelom opätovného schválenia zisku, alebo nepodali tzv. derivátnu žalobu proti osobám, ktorým boli tantiémy

vyplatené, taktiež nemení nič na dôvodnosti a právnom základe nárokov uplatňovaných žalobcami v tomto konaní. Rovnako nepodanie žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia voči osobám, ktoré získali finančné prostriedky na základe neplatného uznesenia valného zhromaždenia, nie je prekážkou pre uplatňovanie nárokov na náhradu škody v tomto konaní.

16. Za správny považoval aj výpočet výšky náhrady škody určenej súdom prvej inštancie vychádzajúceho zo sumy 120.361,15 eur, nakoľko pokiaľ došlo k vysloveniu neplatnosti uznesení predmetného valného zhromaždenia, nemožno uvažovať a vychádzať z toho, že časť finančných prostriedkov bola presunutá do tzv. rezervného fondu, pretože celé uznesenie o rozdelení zisku v tomto smere je neplatné a súd náležitým spôsobom odôvodnil, akým spôsobom zisk, ktorý bol určený na ďalšie použitie z titulu vzniknutej škody, pridelil žalobcom, a to v závislosti na výške akcií, ktorými disponovali (vrátane tých práv, ktoré odvodzovala žalobkyňa 2/ z titulu postúpenia pohľadávky). Okolnosť, že by súd pri rozhodovaní o náhrade škody mal zohľadňovať pridelenie prostriedkov do rezervného fondu, nevyplýva z právneho predpisu. Prioritný je zreteľ na ochranu záujmov drobných akcionárov vyjadrený ich dôvodnou požiadavkou na náhradu škody, čo rešpektoval aj súd prvej inštancie.

17. Odvolací súd nemal pochybnosti o platnosti postúpenia pohľadávky, a teda k nadobudnutiu práv vyplývajúcich z tohto postúpenia na žalobkyňu 2/. Oznámenie o postúpení pohľadávok a zmluva o bezodplatnom postúpení pohľadávky uzatvorená podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka majú podľa odvolacieho súdu náležitosti riadneho a platného právneho úkonu z pohľadu jeho zrozumiteľnosti a určitosti, čím mal potvrdenú aktívnu legitimáciu žalobkyne 2/. Bezodplatné postúpenie pohľadávky nemôže byť vykladané ako porušenie zásad poctivého obchodného styku, ktoré by mohlo byť základom pre odmietnutie právnej ochrany účastníka právneho vzťahu, ktorý si takýmto spôsobom nepoctivo počiná.

18. Voči rozhodnutiu odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), ktorým žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, a tiež aby určil, aby sa v novom rozhodnutí zaoberal skutočnou výškou škody rovnajúcej sa určenému podielu na zisku, ako majetkovej hodnoty akcionárov. Prípustnosť dovolania vyvodil dovolateľ z ust. § 420 písm. f/ CSP a zároveň z ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

19. Namietal, že určenie výšky podielov na zisku a s tým spojené určenie výšky vzniknutej škody minoritných akcionárov, nemožno odvodzovať z celej sumy určenej na rozdelenie zisku (120.361,15 eur) tak, ako to uskutočnil odvolací súd. Má za to, že maximálna možná výška podielov na zisku pre jednotlivých akcionárov, ktoré môže spoločnosť rozdeliť, je rovná rozdielu celkového zisku určeného na prerozdelenie a prídely určených do zákonom zriadených fondov, čo podľa dovolateľa napriek námietke vznesenej v konaní nebolo zohľadnené. Pri určení miery zásahu do práva minoritného akcionára vo vzťahu k podielu na zisku a s tým spojeného určenia výšky náhrady škody, mal odvolací súd dodržiavať ustanovenia limitujúce škodu uvedené v ObZ, ktoré opomenul, poukazujúc na ust. § 217 ods. 1 Obchodného zákonníka.

20. Vádu podľa § 420 písm. f/ CSP videl dovolateľ v tom, že odvolací súd porušujúc právo na spravodlivý proces priznal žalobcom väčší rozsah náhrady, než na aký im vznikol zákonný nárok, nakoľko právo (nárok) na konkrétny zisk akcionára, vzniká najskôr až vtedy, keď je o jeho rozdelenie/výška zákonným spôsobom určená, čím rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa podľa dovolateľa všetky znaky arbitrárnosti.

21. Dovolateľ otázku podľa 421 ods. 1 písm. b/ CSP definoval tak, že z právnej normy vyjadrenej v treťom odseku ust. § 179 ObZ, jasne vyplýva implicitný zákaz iného spôsobu rozdelenia čistého zisku, ako je prikázaný dispozíciou právnej normy, čo má v praxi znamenať, že podiel na čistom zisku určenom, ako majetkové právo každého aj minoritného akcionára, je možné určiť až po znížení určeného celkového zisku na prerozdelenie o prídely do rezervného fondu, prípadne ďalších fondov, čo však

odvolací súd v rozpore s kogentnými ustanoveniami Obchodného zákonníka opomenul (§ 67 ods. 3, § 178 ods. 1, § 179 ods. 3, § 217 ods. 1 Obchodného zákonníka).

22. Dovolateľ mal za to, že právo akcionára na dividendu je podmienené rozhodnutím valného zhromaždenia a akcionár nemá právo na vyplatenie dividendy automaticky len z toho dôvodu, že spoločnosť dosiahla zisk, pričom tento záver má podľa dovolateľa oporu v ust. § 178 ObZ. Keď uznesenie valného zhromaždenia je súdom vyhlásené za neplatné, neznamená to automaticky, že dividendu bude akcionárom vyplatená - neplatnosť valného zhromaždenia má za následok, že dividendu nebude vyplatená ako tantiéma, t. j. že zo spoločnosti nebudú vyvedené peňažné prostriedky v rozpore so zákonom. Podľa dovolateľa požadovanie náhrady škody žalobcov z celého zisku určeného na rozdelenie, ignorujúc zákonné ustanovenia a stanovujúce rozdeľovanie zisku, je potrebné chápať ako zneužívanie práva akcionára, pričom takéto konanie je v rozpore s § 176b ObZ. Odvolací súd svojím potvrdzujúcim rozsudkom priznal žalobcom väčšiu mieru ochrany, než aká im prináleží, keď im priznal náhradu škody z celej sumy zisku určenej na prerozdelenie.

23. Poukázal na nesprávne právne posúdenie odvolacieho súdu v rozsudku zo dňa 24.2.2016, že valné zhromaždenie svojím rozhodnutím spôsobilo škodu minoritným akcionárom len vo výške pôvodného rozdelenia zisku určeného na výplatu tantiém vo výške 1 mil. Sk, keďže ostatné rozdelenie zisku (prídely do fondov) boli prijaté v súlade s právnymi predpismi a aj stanovami spoločnosti. Dovolateľ mal za to, že v tomto prípade škoda pozostáva v zlom určení rozdelenia časti podielu na zisku spoločnosti len na tantiémy, teda najviac v uvedenom rozsahu. Odvolací súd sa argumentami žalovaného v tomto smere nezaoberal, napriek ním prv vyslovenému záväznému právnomu názoru, čím spoje rozhodnutie zaťažil vadou nepreskúmateľnosti.

24. Ohľadom aktívnej legitímácie žalobkyne 2/, ktorá svoju pohľadávku opiera o zmluvu o postúpení pohľadávok od Ing. H. a od D. O., dovolateľ uviedol, že v čase podania žaloby dňa 18.06.2013 nebola žalobkyňa 2/ ani oprávneným subjektom na požadovanie časti nárokov postúpených od Ing. H. a D. O., nakoľko k oznámeniu žalovanému o postúpení pohľadávok došlo až dňa 14.2.2014. Následne na základe zmluvy o bezplatnom postúpení pohľadávok mala žalobkyňa 2/ bezodplatne nadobudnúť pohľadávku na „ušlý zisk“ od Ing. H. vo výške 15.996,- eur a od D. vo výške 30.690,89 eur. Dovolateľ má za to, že oznámenie o postúpení „obdobnej pohľadávky“ a opätovne postupovanej zo strany Ing. H. a D. na žalobkyňu 2/, je datované až rok neskôr k 15.6.2013, teda má za to, že predmetné listiny boli antidatované.

25. Na záver zosumarizoval obsah dovolania tak, že odvolací súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a taktiež vec nesprávne právne posúdil, keď vo svojom rozhodnutí pochybil pri určovaní sumy z ktorej má byť určená výška náhrady škody prináležiacej žalobcom, keď bez akéhokoľvek odôvodnenia v rozpore s viacerými zákonnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, opomínajúc základné pravidlo súkromného práva - všetko čo nie je zakázané je dovolené, pričom platí veľká dispozícia pri úprave vzájomných práv a povinností subjektov súkromného práva - určil, že výpočet výšky škody žalobcov bude určený z celej sumy zisku určenej na prerozdelenie. Okrem toho napriek zákonnej povinnosti opomenul taktiež preskúmať absolútnu neplatnosť zmlúv o postúpení pohľadávok a tým preskúmať aktívnu legitímáciu žalobkyne 2/.

26. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca 1/, ktorý má za to, že dovolanie je zjavne neopodstatnené a neprípustné a neexistujú dôvody jeho prípustnosti tvrdené žalovaným. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného ako procesne neprípustné odmietol, zároveň navrhol priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací [podľa § 35 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a dôvodné.

28. Žalovaný v rozhodovanej veci vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

29. Otázka kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania bola vyriešená v uznesení veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu zo dňa 21. marca 2018, sp. zn. 1VCdo/1/2018, ktorým bol prekonaný pôvodný názor uvedený v uznesení veľkého senátu zo dňa 19. apríla 2017, sp. zn. 1VCdo/2/2017. Veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu vo výroku uznesenia sp. zn. 1VCdo/1/2018 vyslovil, že kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 CSP a § 421 CSP je prípustná. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že Civilný sporový poriadok kumuláciu dôvodov prípustnosti dovolania v dovolaní výslovne nevylučuje (nezakazuje) a výslovne neupravuje ani sankciu postihujúcu dovolateľa v podobe veľkým senátom formulovaného pravidla v rozhodnutí sp. zn. 1VCdo/2/2017, že pri kumulácii dôvodov prípustnosti dovolania sa dovolací súd obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, t. j. že dovolacím dôvodom uplatneným podľa § 421 CSP sa vôbec nezaobera - neprihliada naň (akoby vôbec uplatnený nebol). Zákaz kumulácie dovolacích dôvodov (správne má byť dôvodov prípustnosti dovolania - pozn. dovolacieho súdu) podľa označených ustanovení nemožno vyvodiť ani rozumným teleologickým výkladom, resp. nijakým ústavne konformným výkladom.

30. Právne závery vychádzajúce z uznesenia z 19. apríla 2017, sp. zn. 1VCdo/2/2017 o neprípustnosti kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania boli taktiež prekonané uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“ v príslušnom gramatickom tvare) z 25. apríla 2018, sp. zn. Plz. ÚS 1/2018. V zmysle uvedeného rozhodnutia, pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 CSP, ako aj § 421 CSP a najvyšší súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

31. Rešpektujúc právny názor vyslovený v uznesení veľkého senátu občianskoprávneho kolégia z 21. marca 2018, sp. zn. 1VCdo/1/2018 v súlade s ustanovením § 48 ods. 3 prvá veta CSP a vychádzajúc zo skutočnosti, že jednotlivé senáty ústavného súdu sú podľa ustanovenia § 6 zákona o ústavnom súde pri svojom rozhodovaní viazané právnym názorom vysloveným v uznesení pléna ústavného súdu z 25. apríla 2018, sp. zn. Plz. ÚS 1/2018, pristúpil súd k skúmaniu prípustnosti dovolania tak z hľadiska dovolateľom namietanej vady zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ako aj k skúmaniu (nesprávneho) právneho posúdenia veci odvolacím súdom z hľadiska dovolateľom vyvodzovanej prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 CSP (rovnako rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Obdo 34/2018).

32. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

33. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

34. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho v súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá

v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ods. 2, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP upravuje kedy je prípustné dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. Dovolanie prípustné podľa tohto ustanovenia možno zdôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 432 ods. 1 CSP) a dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia veci súdom.

35. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

36. Žalovaný vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP videl najmä v nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Porušenie práva na spravodlivý proces videl dovolateľ aj v tom, že súdy nižšej inštancie neprihliadli na ním vznesené námietky rozhodujúce pre zaujatie správneho právneho záveru v merite veci, čo malo za následok, že toto konanie zaťažili vadou podľa ust. § 420 písm. f/ CSP.

37. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR.

38. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú:

1/ nesprávny procesný postup súdu,

2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň

3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

39. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie sú zásadne „výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí v danej veci od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov.

40. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ vymedzil ním uplatnený dovolací dôvod podľa § 431 ods. 1 CSP v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 CSP. Vzhľadom na uvedené pristúpil dovolací súd k skúmaniu, či konanie pred odvolacím súdom bolo skutočne poznačené dovolateľom namietanou vadou zmätočnosti.

41. Vzhľadom na pretrvávajúcu nejednotnosť nazerania senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na procesné dôsledky nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu bolo na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“. Toto

stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016 a jeho závery sú aplikovateľné aj pre účely posúdenia prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP.

42. Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

43. Dovolací súd v súvislosti so záverom o zmatečnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré je nevyhnutne spojené s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, a s poukazom na vady konania, ktoré sa doposiaľ vyskytli, a ktoré viedli dovolací súd k záveru o potrebe vyhovieť dovolacím námietkam vzneseným žalovaným, v nasledovnom sumarizuje priebeh celého konania s poukazom na vady, ktoré viedli k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces s tým, že práve zmatečný priebeh konania a nedostatočné odôvodnenie oboch rozhodnutí súdov nižšej inštancie prispel k tomu, že doposiaľ nebola správne vyriešená základná právna otázka, ktorá tvorí predmet tohto konania, t. j. možnosť a limity priznania náhrady škody z neplatného uznesenia valného zhromaždenia o rozdelení zisku akcionárom.

44. Žalobným návrhom zo dňa 18.6.2013 sa označení žalobcovia 1/ a 2/ domáhali zaplatenia sumy pre žalobcu 1/ vo výške 2.777,94 eur s prísl. a žalobkyňu 2/ sumu 52.802,44 eur s prísl., a to z dôvodu, že ide o poškodených minoritných akcionárov, ktorí utrpeli majetkovú škodu tým, že žalovaná akciová spoločnosť prijala uznesenie č. 4/2008 zo dňa 18.6.2009, ktoré bolo určené za neplatné rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 21Cb/308/2009 zo dňa 15.12.2011. Uznesenie obsahovalo schválenie riadnej účtovnej závierky a rozdelenie zisku za rok 2008. Podľa žalobného návrhu v predmetnom uznesení schválený zisk na rozdelenie vo výške 120.361,15 eur znamená, že poškodeným minoritným akcionárom vznikla škoda podľa pomeru menovitej hodnoty ich akcií k menovitej hodnote všetkých akcionárov.

45. Minoritní akcionári, ktorým mala takáto škoda vzniknúť boli označení ako JUDr. U. Q. - DREVOPLAST, Ing. T. H., D. O. a G. O.. Žalobný návrh podala žalobkyňa 2/ aj titulom postúpenej pohľadávky od minoritných akcionárov Ing. H. a D. O., ktorí svoju pohľadávku na ňu postúpili, a túto skutočnosť oznámili dňa 15.6.2013 žalovanému.

46. Medzitýmnym rozsudkom zo dňa 25.4.2014 súd prvej inštancie vyslovil, že nárok žalobcov na náhradu škody voči žalovanému je opodstatnený. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplynulo, že súd prvej inštancie s poukazom na § 757 v spojení s § 373 ObZ uzavrel, že v konaní je sporný právny nárok žalobcov na náhradu škody pre porušenie zákonných ustanovení Obchodného zákonníka. Skúmajúc jednotlivé predpoklady splnenia nároku na náhradu škody vyslovil, že riešil aj otázku zohľadnenia kogentných ustanovení o rezervnom fonde, keďže žalobcovia vyčíslili nárok na náhradu škody zo sumy celého zisku určeného za rok 2008 vo výške 120.361,15 eur bez zohľadnenia kogentných ustanovení obchodného zákonníka o rezervnom fonde v § 179 ods. 3 ObZ. K otázke potreby zohľadnenia povinného prídeltu do rezervného fondu sa však v rozhodnutí vôbec nevyjadril. V rámci odôvodnenia rozhodnutia vyslovil, že žalobca ako poškodený musí v konaní preukázať, že by škoda nevznikla ak by nedošlo na strane žalovaného ako škodcu k porušeniu práva resp. povinnosti, pričom uzavrel, že v danej veci boli splnené všetky predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu. Ako protiprávne konanie vyhodnotil prijatie neplatného uznesenie VZ žalovaným, čím došlo k porušeniu § 178 ods. 1 ObZ, a zároveň konštatoval, že hoci uznesenie bolo prijaté valným zhromaždením, ktoré nemá právnu subjektivitu, ide orgán akciovkej spoločnosti a pasívna vecná legitímácia spoločnosti je tak daná titulom zodpovednosti za konanie svojho orgánu. Minoritným akcionárom tak vznikla škoda vo forme ušlého zisku, pretože sa nezväčšil ich majetok o sumu, ktorá by bola určená na rozdelenie. Napokon skonštatoval, že minoritní akcionári nemajú inú právnu možnosť domôcť sa svojho práva na podiel na zisku, ktorý im patrí priamo zo zákona podľa § 178 ObZ. Poukázal zároveň na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Cdo/3059/2011 zo dňa 26.2.2014, z ktorého pri svojich záveroch vychádzal.

Prvé kasačné rozhodnutie odvolacieho súdu a záväzný právny názor v ňom vyslovený

47. Na základe odvolania žalovaného rozhodol odvolací súd rozsudkom č. k. 4Cob/55/2014-249 zo dňa 26.8.2014 tak, že tento rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu výslovne vyplýva, že odvolací súd dospel k záveru, že o rozdelení zisku spoločnosti môže rozhodovať výlučne obchodná spoločnosť a nie súd, s poukazom na ust. § 187 ods. 1 písm. e/ ObZ. Len valné zhromaždenie akciovej spoločnosti môže riešiť otázku rozdelenia zisku spoločnosti a ak došlo k pochybeniu spoločnosti a nevyplateniu zisku akcionárom, môžu títo žiadať o zvolanie valného zhromaždenia (§181 ods. 1 ObZ), ktoré opätovne prerokuje rozdelenie zisku. Uzavrel, že žaloba o náhradu škody nie je jediným vhodným prostriedkom na uplatnenie nároku na výplatu dividend; výslovne konštatoval, že spoločnosť podľa stanov môže zisk použiť inak ako si predstavujú žalobcovia, a to napr. na prídely do rezervného fondu a ostatných fondov spoločnosti a nie je teda možné konštatovať, že akcionárom vznikla škoda porušením povinnosti spoločnosti ak vydala nezákonné uznesenie VZ, pretože stále existuje právo spoločnosti o svojom zisku rozhodovať a to pred právom na výplatu dividend akcionárom. Vo vzťahu k postúpeniu pohľadávky na žalobkyňu 2/ uviedol, že vyslovenie neplatnosti uznesenia VZ neznamená vytvorenie pohľadávky a z rozhodnutia súdu prvej inštancie nemožno zistiť, aké práva boli na žalobkyňu 2/ postúpené.

Po zrušení veci rozsudkom č. k. 11Cb/32/2013 - 365 zo dňa 20.5.2015 súd žalobu zamietol, a to s odôvodnením vychádzajúcim z právneho názoru odvolacieho súdu podľa § 226 OSP.

Druhé kasačné rozhodnutie odvolacieho súdu a záväzný právny názor v ňom vyslovený

48. Toto rozhodnutie potvrdil vo výroku o zamietnutí žaloby žalobkyne 2/ odvolací súd rozhodnutím č. k. 4Cob/73/2015-431 zo dňa 24.2.2016, pričom vo vzťahu k zamietajúcemu výroku voči žalobcovi 1/ rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie. Z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že vo vzťahu k aktívnej legitimácii žalobkyne 2/ sa v celom rozsahu stotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie, že došlo k postúpeniu pohľadávky, ktorá nie je spôsobilá na postúpenie vzhľadom na jej neurčitosť. Vo vzťahu k žalobcovi 1/ poukázal na to, že síce predchádzajúci názor odvolacieho súdu už bol vyslovený, tento mení s tým, že „je potrebné vychádzať z rozhodnutia NS ČR sp. zn. 29Cdo/3059/2011, ktoré uvádza, že právna úprava neumožňuje súdom nariadiť akým spôsobom, či v akom rozsahu má valné zhromaždenie rozdeliť zisk, prípadne určiť podiel akcionárov na zisku, ale môže založiť právo dotknutých akcionárov na náhradu škody tým spôsobenej, tak i nárok na primerané zadosťučinenie.“ Bez poukazu na zákonné ustanovenie platného slovenského obchodného zákonníka, ktoré by takýto postup umožňovalo, uzavrel, že vzhľadom na uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky prichádza do úvahy len riešenie otázky náhrady škody, čo ale nebolo predmetom rozhodovania súdu prvej inštancie, ktorý tak žalobu zamietol ako predčasnú.

Dovolacie konanie vo vzťahu k žalobkyňi 2/

49. Na základe dovolania žalobkyne 2/ vo vzťahu k zamietavému výroku ohľadom ňou uplatneného práva rozhodol dovolací súd rozhodnutím č. k. 5Obdo/48/2016 - 452 zo dňa 27.4.2017 tak, že v časti výroku o zamietnutí žaloby žalobkyne 2/ vec zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Z rozhodnutia dovolacieho súdu výslovne vyplýva, že v tejto časti je rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľné, keďže žalobkyňa 2/ si nárok na náhradu škody vo výške 6.115,55 eur uplatnila aj ako priama minoritná akcionárka, a nie titulom postúpenej pohľadávky, čo konajúce súdy opomenuli a pohľadávku ňou uplatnenú vnímali ako na ňu postúpenú, a to neplatne. Tiež vyslovil, že konajúci súd sa nevysporiadal s tou skutočnosťou, že vo vzťahu k postúpenej pohľadávke od Ing. Roška a Ladislava Košču nemá žalobkyňa 2/ povinnosť preukazovať existenciu aktívnej legitimácie predložením zmluvy o postúpení pohľadávky, ale iba oznámením podľa § 526 ods. 2 OZ, tu s poukazom na rozsudok NS SR sp. zn. 1Obo/1/2009. Konajúce súdy pochybili, keď si vytvorili právny názor na zmluvu o postúpení pohľadávky, pričom dôkaz touto listinou v konaní vôbec nebol vykonaný. Za zmätočné považoval dovolací súd odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vychádzajúce zo záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, pričom však odkazuje na právny názor obsiahnutý v rozhodnutí NS ČR 29Cdo/3059/2011, s ktorým je však pôvodný právny názor odvolacieho súdu v rozpore. Dovolací súd

zrušil v napadnutej časti rozhodnutie odvolacieho súdu i súdu prvej inštancie z dôvodu nepreskúmateľnosti, bez vyslovenia záväzného právneho názoru dovolacieho súdu vo vzťahu ako k postupovanej pohľadávke na žalobkyňu 2/, tak k meritu veci.

Ďalšie konanie po rozhodnutí dovolacieho súdu

50. Následne bolo rozhodnuté dovolaním napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie zo dňa 4.10.2017. Z odôvodnenia súdu prvej inštancie vo vzťahu k právnomu posúdeniu veci vyplýva, že tento s poukazom na § 757 a § 373 ObZ uzavrel, že nárok na náhradu škody podľa obchodného zákonníka môže vzniknúť aj z porušenia inej ako záväzkovej povinnosti, pričom vo veci prejednávanej má súd za to, že protiprávnym konaním bolo porušenie § 178 ods. 1 ObZ a § 56a ods. 1 ObZ, z dôvodu porušenia týchto ustanovení bolo právoplatne určené, že uznesenie valného zhromaždenia žalovaného č. 4/2008 je neplatné pre rozpor so zákonom. Keďže rozsudok súdu o určení neplatnosti VZ je záväzný pre každého, je aj konajúci súd ním viazaný a takýmto konaním žalovaného došlo k porušeniu práva akcionárov na podiel na zisku podľa § 178 ods. 1 ObZ a bola zneužitá väčšina hlasov v spoločnosti žalovaného, na úkor minoritných akcionárov. Ďalej súd prvej inštancie skonštatoval, že súdu je známe z jeho činnosti v obdobných prebiehajúcich sporoch o náhradu škody medzi tými istými stranami (sp. zn. 12Cb/16/2012, sp. zn. 21Cb/62/2013 a sp. zn. 12Cb/33/2013), že väčšinoví akcionári žalovaného takto protiprávne postupovali opakovane a akcionárom nevyplácali dividendy, toto konanie vyhodnotil ako cieľené konanie porušujúce zákon, v rozpore s dobrými mravmi, resp. s poctivým obchodným stykom. Čo sa týka vzniku škody uzavrel, že žalobcovia v čase prijatia neplatného uznesenia vlastnili akcie, a keďže k rozdeleniu zisku nedošlo vznikla im škoda vo forme ušlého zisku, pretože sa ich majetok nezväčšil o sumu podielu na zisku, na ktorý majú podľa § 178 ods. 1 ObZ nárok. Čo sa týka príčinnej súvislosti túto tiež vyhodnotil ako danú. K výške priznaného nároku uviedol len to, že zo zisku určeného na rozdelenie v sume 120.361,15 eur priznal sumy podľa pomeru menovitej hodnoty akcií. K aktívnej vecnej legitímácii žalobkyne 2/ uviedol, že namietaná neurčitosť oznámenia o postúpení pohľadávky nemá vplyv na platnosť takejto zmluvy.

Odvolací súd na základe odvolania žalovaného rozhodol dovolaním napadnutým potvrdzujúcim rozsudkom zo dňa 15.3.2018. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že si osvojil právne závery súdu prvej inštancie s tým, že vo vzťahu k postúpeniu pohľadávky sa stotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie a stručne uviedol, že nesúhlasí s argumentáciou žalovaného, ktorá smeruje k povinnosti uplatniť si nároky voči členom štatutárnych orgánov spoločnosti resp. vo vzťahu k potrebe aplikácie § 415 OZ nepovažoval za podstatnú okolnosť, že žalobcovia nepožiadali o zvolanie nového VZ, ani nepodali derivátnu žalobu proti osobám, ktorým boli tantiémy vyplatené.

Vo vzťahu k výpočtu náhrady škody uviedol, že nemožno vychádzať z toho, že časť finančných prostriedkov bola presunutá do rezervného fondu, pretože celé uznesenie o rozdelení zisku bolo určené za neplatné. Výslovne uviedol, že „súd náležitým spôsobom odôvodnil, akým spôsobom zisk, ktorý bol určený na ďalšie použitie z titulu vzniknutej škody, prideliť žalobcom, a to v závislosti na výške akcií, ktorými disponovali.“ Výslovne tiež uviedol, že „okolnosť, že by súd pri rozhodovaní o náhrade škody mal zohľadňovať pridelenie prostriedkov do rezervného fondu nevyplýva z právneho predpisu.“ Žiadna iná argumentácia súvisiaca s ustálením výšky požadovanej náhrady škody a jej vyčíslením na jednotlivých žalobcov sa v odôvodnení konajúcich súdov nenachádza.

51. Najvyšší súd dospel po preskúmaní oboch napadnutých rozhodnutí k záveru, že výnimka zo stanoviska citovaného v bode 41 tohto rozhodnutia v prejednávanej veci nastala a obe rozhodnutia sú nepreskúmateľné. Dovolací súd má za to, že vada podľa § 420 písm. f/ spočíva protichodnom a nedostačujúcom odôvodnení rozhodnutí súdov nižšej inštancie v ťažiskových otázkach, od ktorých záviselo správne rozhodnutie a právne posúdenie predmetnej veci. Súdny nižších inštancií svoje rozhodnutia riadne neodôvodnili a svoje závery, právne aj skutkové, zaujali bez zrejmych a jasných odpovedí na všetky skutkovo a právne relevantné otázky.

52. Ak súdy pri odôvodňovaní svojich rozhodnutí nepostupujú spôsobom podľa ust. § 220 ods. 2 CSP dochádza okrem iného k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené.

53. Vydaním arbitrárneho rozhodnutia sa žalovanému odníma možnosť v konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy nakoľko je obtiažne zaujať stanovisko k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu. Ak sa odvolací súd v celku stotožní s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré nie je náležite odôvodnené, a uvedený nedostatok sám neodstráni, jeho rozhodnutie je potom nepreskúmateľné a takýmto arbitrárnym rozhodnutím znemožňuje strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, pretože jej odopiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci možnosti uplatnenia opravných prostriedkov, a tým porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces.

54. Za tejto situácie je rozhodnutie odvolacieho súdu v dôsledku spomínanej rozpornosti nepreskúmateľné a znemožňuje uskutočňovanie procesných práv žalovaného, a to v takej miere, že tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§420 písm. f/ CSP, a aj článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Dovolací súd poukazuje na to, že súdy nižších inštancií rozhodnutia riadne neodôvodnili, odvolací súd znemožnil žalovanému realizáciu jemu patriacich procesných práv, pričom miera tohto zásahu do procesných práv žalovaného mala za následok porušenia práva na spravodlivý proces.

55. Skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f/ CSP je dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Dovolací súd preto dospel k záveru, že žalovaný dôvodne namietal, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ CSP.

Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

56. Záver dovolacieho súdu o existencii niektorých z väd zmätočnosti automaticky neznamená, že by bola vylúčená možnosť, aby dovolací súd pristúpil aj k skúmaniu namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci a s tým spojeného riešenia právnych otázok. Posudzovanie prípustnosti dovolania aj podľa § 421 ods. 1 CSP je pritom efektívne a opodstatnené vzhľadom na základné zásady súdneho konania, a to zásady hospodárnosti a rýchlosti, a iba takýmto postupom dovolacieho súdu dochádza v plnej miere k naplneniu ústavného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy. Pri formulovaní tohto záveru vychádzal dovolací súd z nasledovných skutočností:

57. Priamo z výroku uznesenia ústavného súdu sp. zn. Plz. ÚS 1/2018 vyplýva, že pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 CSP, ako aj § 421 CSP a najvyšší súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Tento záver je potrebné s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu aplikovať nielen na prípady, kedy dovolací súd dospel k záveru, že konanie nebolo postihnuté namietanou vadou zmätočnosti podľa § 420 CSP, a následne nepristúpil k skúmaniu dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, ale aj vtedy, keď dovolací súd vo svojom rozhodnutí síce konštatoval existenciu vady zmätočnosti a pri zrušení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu - za predpokladu, že tomu nebráni zistená vada zmätočnosti - neposúdil správnosť alebo nesprávnosť namietaného právneho posúdenia z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, nakoľko neposúdil podané dovolanie v celej jeho šírke a vo svojom rozhodnutí nedal dovolateľovi odpoveď na všetky vo veci relevantné otázky. Uvedená skutočnosť vyplýva z toho, že súdy (vrátane dovolacieho súdu) sú povinné poskytovať spravodlivosť v materiálnom ponímaní a nemôžu postupovať pri rozhodovaní prísne formálne, pričom prílišný formalizmus by bol v rozpore s princípmi spravodlivosti (napr. IV. ÚS 192/08). Prílišný formalizmus pri výklade právnych noriem vedúcich k extrémne nespravodlivému záveru potom znamená porušenie základných práv. Spravodlivosť je totiž kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu ústavnú povinnosť hľadať také riešenie súdnej právnej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako nesúladne s princípom spravodlivosti a popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení (m.m. I. ÚS 26/2010), vždy je potrebné vychádzať z individuálnych, teda na konkrétnych zisteniach založených rozmerov súdom prerokovanej

veci.

58. Dovolací súd je povinný pri svojom rozhodovaní rešpektovať čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Túto povinnosť netreba chápať tak, aby nedochádzalo v konaní na dovolacom súde k zbytočným prieťahom (t. j. aby dovolací súd rozhodol o dovolaní v primeranej lehote), ale predmetný článok Základných princípov Civilného sporového poriadku treba pri kasačných rozhodnutiach vykladať tak, že rozhodnutie dovolacieho súdu, ak to okolnosti prejednávanej veci umožňujú, musí dať odpoveď na všetky relevantné otázky pre ten-ktorý spor (t. j. nielen identifikovať vadu zmätočnosti, ale aj vyriešiť právne otázky, ktoré sú pre rozhodnutie vo veci kľúčové), lebo len tak dovolací súd prispeje k rýchlosti a hospodárnosti konania, aby bol definitívne nastolený stav právnej istoty medzi stranami sporu, keďže iba tak (na rozdiel od zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu pre vadu zmätočnosti) sa vďaka vyriešeniu kľúčových právnych otázok predíde podávaniu ďalších mimoriadnych opravných prostriedkov, ďalšiemu predlžovaniu konania a zvyšovaniu výdavkov strán sporu (v podobe napr. trov konania alebo súdnych poplatkov).

59. Rovnako je nutné zohľadniť to, že základnou úlohou najvyššieho súdu je riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry, čím má najvyšší súd naplňať celospoločenský význam. Tento význam je daný tým, že najvyšší súd dbá o jednotný výklad a jednotné používanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov vlastnou rozhodovacou činnosťou (k tomu viď ustanovenie § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

60. Vychádzajúc z vyššie uvedeného sa dovolací súd pri svojom rozhodovaní neobmedzil iba na konštatovanie o existencii vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ CSP. Existencia vyššie uvedenej vady zmätočnosti nebráni v rozhodovanej veci dovolaciemu súdu skúmať dovolací dôvod podľa § 432 CSP, tu rešpektujúc záver ústavného súdu vyslovený v rozhodnutí sp. zn. Plz. ÚS 1/2018, ako aj právo strán sporu na súdnu ochranu, a predovšetkým zohľadňujúc zásady hospodárnosti, rýchlosti a efektívnosti súdneho konania. Preto dovolací súd pristúpil aj k posúdeniu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a k posúdeniu dovolateľom vymedzenej právnej otázky, pri vyriešení ktorej sa mal odvolací súd podľa žalovaného dopustiť nesprávneho právneho posúdenia.

61. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (písm. a/), ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (písm. b/) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. c/).

62. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

63. Dôvod prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí).

64. Dovolateľom vymedzená právna otázka nebola doposiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená, pričom dovolací dôvod bol vymedzený v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 CSP. Z tohto dôvodu dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalovaného smerujúce proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu je prípustné aj podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

65. Z dovolania vyplýva, že žalovaný presne definuje, v čom vidí nesprávne právne posúdenie súdmi oboch inštancií - vo svojich rozhodnutiach pochybili pri určovaní sumy žalovanej náhrady škody, ktorá má patriť podľa týchto rozhodnutí žalobcom, kedy bez akéhokoľvek odôvodnenia v rozpore s viacerými kogentnými zákonnými ustanoveniami ObZ (§ 178 ods. 1, 179 ods. 3, 173 ods. 3 písm. h/, § 67 ods. 3, § 217 ods. 1), opomínajúc základné pravidlo súkromného práva, vo vzťahu k dispozičnému právu subjektov súkromného práva upraviť si vzájomne vzťahy, vo svojich rozhodnutiach určili, že výpočet výšky škody žalobcov bude určený z celej sumy zisku; súdy tiež nepreskúmali absolútnu neplatnosť zmlúv o postúpení pohľadávok, vo vzťahu k aktívnej legitimácii žalobcov.

66. Dovolateľ výslovne vymedzil ako nesprávny právny záver odvolacieho súdu v bode 59 jeho rozhodnutia to, že „keďže súd nemôže rozhodovať o rozdelení zisku a o spôsobe rozdelenia zisku, z tejto sumy určenej na rozdelenie vo výške 120.361,15 eur, treba vychádzať pri určení vzniknutej škody“, pričom dopĺňa, že „okolnosť, že súd pri rozhodovaní o náhrade škody mal zohľadňovať pridelenie prostriedkov do rezervného fondu, nevyplýva z právneho predpisu“. Dovolateľ tento právny záver vyvracia poukazom na kogentnú právnu úpravu obsiahnutú v § 178 ods. 1 v spojení s § 179 ods. 3 ObZ, z ktorých vyplýva, že spoločnosť môže akcionárom vyplácať dividendu len pri splnení podmienok ustanovených v § 179 ods. 3 a 5 ObZ, t. j. do zrušenia spoločnosti môže byť rozdelený vždy len čistý zisk znížený o prídely do rezervného fondu, prípadne ďalších fondov, ktoré spoločnosť vytvára podľa zákona, a o neuhradenú stratu z minulých období. Túto právnu úpravu konajúce súdu opomenuli aplikovať.

67. V súvislosti s povinnosťou vytvárať rezervný fond poukázal na § 217 ods. 1 ObZ so sankciou opomenutia tejto úpravy vedúcou k možnému zrušeniu akciovej spoločnosti, podľa § 68 ods. 6 písm. d/ ObZ. Počas celého konania súdy nezistovali reálne možnosti žalovaného vo vzťahu k určení výšky náhrady škody, nevyžiadali si účtovnú závierku žalovanej a ich záver o výške náhrady škody je nepreskúmateľný a tento postup konajúcich súdov porušuje právo žalovaného na spravodlivý proces. Zisk akcionára možno určiť len zákonným spôsobom, čo sa v tomto prípade nestalo, keďže akcionár nemá právo na vyplatenie dividendy automaticky, len z dôvodu, že spoločnosť dosiahla zisk.

68. Dovolateľ má za to, že správny právny záver je ten, že vyhlásená neplatnosť uznesenia VZ neznamena automaticky, že dividendu bude akcionárom vyplatená, ale len ten následok, že dividendu nebude vyplatená ako tantiéma (čo bolo dôvodom pre vyhlásenie uznesenia VZ za neplatné - pozn. dovolacieho súdu), ako aj to, že pri prípadnom závere o nevyhnutnosti odškodniť akcionárov, ktorým zisk nebol vyplatený, tento nemožno vyplácať z celého zisku za dané obdobie bez zohľadnenia povinných odvodov.

69. Dovolateľ tiež upozorňuje na skutočnosť, že z obsahu spisu a z obsahu uznesenia VZ č. 4/2008 je zjavné, že škoda mohla akcionárom vzniknúť len vo výške pôvodného rozdelenia zisku určeného na výplatu tantiém, t.j. vo výške 1.000.000,- Sk (33.193,92 eur), keďže prídely do rezervného fondu a fondu odmiern bol prijatý v súlade s právnymi predpismi. Ak by nedošlo k schváleniu výplaty tantiém, ani k rozdeleniu zisku medzi akcionárov, neexistoval by ani žiaden nárok žalobcov na ich vyplatenie.

70. Poukázal na rovnaký záver formulovaný odvolacím súdom v prvom zrušujúcom rozhodnutí zo dňa 24.2.2016, kde sa suma 1 mil. Sk ako určujúci limit odškodnenia uvádza, keďže týmito argumentmi žalovaného sa súdy v dovolaní napadnutom rozhodnutí nezaoberali, zaťažili svoje rozhodnutie vadou nepreskúmateľnosti. Na podporu svojich záverov o nepreskúmateľnosti právnych záverov odvolacieho súdu vo vzťahu k formulovanému právu akcionára na náhradu škody podporne poukázal aj na § 176b ObZ, formulujúce povinnosť lojality medzi akcionármi.

Závery dovolacieho súdu

71. Dovolací súd v súvislosti so záverom o porušení práva žalovaného na spravodlivý proces uvádza, že toto vzhľadom na dôvodných tvrdeniach žalovaného, kedy celý priebeh sporu a vedenie konania pred súdmi nižšej inštancie vykazuje prvky arbitrárnosti, ako aj nepreskúmateľnosti ich záverov, najmä v konaní nepreskúmateľne, bez opory v národnej právnej úprave, zmeneným právnym názorom odvolacieho súdu, a to s poukazom na závery vychádzajúce z použitia zahraničnej judikatúry, ktorá vôbec v danej veci nemohla byť ako záväzný výklad právnej normy použitá. Uvedené české rozhodnutie vychádza z právnej úpravy odlišnej a neaplikovateľnej na právne pomery realizované v rámci platného slovenského právneho poriadku pre riešenie oblasti zodpovednosti za konanie korporácií, pričom jedinou (aj to nie vyslovene normatívne) záväznou je existujúca judikatúra - ustálená rozhodovacia prax NS SR. Za podstatný prvok nepreskúmateľnosti právnych úvah doposiaľ formulovaných súdmi nižšej inštancie považuje dovolací súd ich zmätočný výklad inštitútov zodpovednosti za porušenie právnej povinnosti, t. j. aplikácie právnej úpravy náhrady škody podľa § 373 ObZ tým, že odvolací súd najskôr v rámci kasačnej záväznosti vo svojom prvom zrušujúcom rozhodnutí výslovne uviedol, že náhrada škody z neplatného uznesenia VZ, tak ako si ju žalobcovia uplatnili, nie je prípustným spôsobom dosiahnutia rozdelenia zisku akciovej spoločnosti, pričom následne v druhom kasačnom rozhodnutí tento záver bez preskúmateľného odôvodnenia len s poukazom na jedno rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zmenil, a to bez toho, aby si osvedčil, či sú závery zahraničnej judikatúry aplikovateľné na právnu úpravu a jej interpretáciu v podmienkach platnej slovenskej úpravy obsiahnutej v § 131 ods. 4 ObZ.

72. Citované rozhodnutie NS ČR sp. zn. 29Cdo/3059/2011 z 26.2.2014, o ktoré svoje druhé kasačné rozhodnutie oprel odvolací súd, je rozhodnutím, ktoré vychádza z právnej úpravy obsiahnutej v českom obchodnom zákonníku, ktorá nemá a ani nemala obdobu v obchodnom zákonníku platnom v Slovenskej republike. Závery tohto rozhodnutia, ktoré pripúšťa možnosť akcionárov domáhať sa náhrady škody voči akciovej spoločnosti z dôvodu neplatného uznesenia VZ, má základ v § 131 ods. 4 českého Obchodného zákonníka, podľa ktorého „osoby, ktoré utrpeli škodu v dôsledku toho, že rozhodnutie valného zhromaždenia bolo vydané v rozpore s právnymi predpismi, spoločenskou zmluvou, zakladateľskou listinou alebo stanovami, majú voči spoločnosti právo na jej náhradu, ďalej právo na primerané zadosťučinenie za porušenie základných práv spoločníka, ktoré môže byť poskytnuté aj v peniazoch.“ Takéto ustanovenie zákona sa v slovenskom právnom poriadku nenachádza, nemá ani žiadnu obdobu, a nie je možné zahraničnú úpravu analogicky použiť vo vzťahu k v danom čase platnej slovenskej právnej úprave obsiahnutej v platnom slovenskom obchodnom zákonníku. Konajúce súdy tak formou odkazu na české rozhodnutie interpretovali normu, ktorá sa v našom právnom poriadku nenachádza. Interpretáciu českého najvyššieho súdu vzťahujúcu sa na úpravu sui generis, ktorá nemá obdobu v národnej úprave, použili na výklad všeobecnej normy § 373 ObZ vo vzťahu k interpretácii splnenia predpokladov na osvedčenie nároku na náhradu škody z neplatného uznesenia VZ. Následne na základe zákonom nepodloženej a odvolacím súdom nedostatočne odôvodnenej kasačnej súd prvej inštancie návrhu vyhovel.

73. Súd prvej inštancie, čo do výšky škody, v odôvodnení rozhodnutia vôbec neuvádza spôsob jej vyčíslenia, hoci podstatnou skutočnosťou v rámci celého konania je argumentácia a námietky žalovaného (kontinuálne vznášané počas celého konania) práve vo vzťahu k vyčísleniu tvrdenej škody. Súd prvej inštancie nijako neodôvodnil, prečo na žalovaným vznášané zákonné limity výšky prerozdeleného zisku neprihliadol, ani neodôvodnil svoj záver o rozdelení sumy celého zisku, ktorý spoločnosť v danom období dosiahla, toto dokonca bez odôvodnenia výpočtu percentuálneho pomeru vo vzťahu k obom žalobcom. Následné potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu tento nedostatok nijako neodstránilo, keď len spôsobom, ktorý je nezrozumiteľný a nijako nedáva odpoveď na námietky súvisiace s opomenutím kogentných ustanovení zákona, len stroho konštatuje, že z právneho predpisu nevyplýva okolnosť, že by mal súd pri rozhodovaní o náhrade škody zohľadňovať prídely do rezervného fondu.

74. Konajúce súdy vo vzťahu k náhrade škody a jej zákonným predpokladom úplne opomenuli základné interpretačné pravidlá obsiahnuté v právnej úprave náhrady škody v § 373 a nasl. ObZ, z ktorého

vyplýva, že sa uhrádza len škoda, ktorá je predvídateľná, pričom v danej veci ide o škodu, ktorá má byť ušlým ziskom žalobcov. Ušlým ziskom, ktorý má mať podobu toho, čo dôvodne môže akcionár očakávať, že mu bude v rámci dividendy vyplatené, môže byť výlučne suma zodpovedajúca zákonnej dividende, t.j. podielu na zisku spoločnosti po aplikácii kogentnej úpravy obsiahnutej v § 179 ods. 3 ObZ, t.j. po vykonaní povinných odvodov do príslušných fondov v minimálnej zákonom resp. stanovami určenej výške.

75. Vo vzťahu k možnej škode, ktorá by mala akcionárovi vzniknúť vo vzťahu k prijatému neplatnému uzneseniu VZ o rozdelení zisku však treba uviesť, že nerozdelenie zisku priamu škodu akcionárovi v zásade nemôže spôsobiť, keďže je naďalej spoločníkom danej spoločnosti, ktorej hodnota sa týmto spôsobom nemení.

76. Dovolací súd tu uvádza, že pokiaľ ide o pristúpenie k ochrane minoritných akcionárov takým výnimočným prostriedkom, ako je priznanie nároku na ušlý zisk z nezákonného rozhodnutia VZ, takéto konanie je možné iba vo výnimočných prípadoch. Za takýto výnimočný prípad možno považovať také rozhodnutie VZ, ktoré odmietne rozdeliť zisk bez dôvodov dôležitých pre chod samotnej spoločnosti, prípadne keď dôjde k zneužitiu podľa § 56a ObZ. Doposiaľ z odôvodnení napadnutých rozhodnutí takáto výnimočnosť osvedčená nebola (len odkaz na skutočnosti známe súdu prvej inštancie z iných konaní, bez ich bližšej špecifikácie, nemožno považovať za preskúmateľnú úvahu).

77. Základné interpretačné pravidlá, týkajúce sa nahliadania na vzťah akcionára a akciovej spoločnosti, nachádzame v ustanovení §176b ObZ. V dôsledku explicitnej úpravy obsiahnutej v tejto norme sa stáva normou zákaz zneužitia práva a zásada rovnakého zaobchádzania. Adresátom odseku 1 je akcionár, ktorý je povinný vždy tak konať pri výkone svojich akcionárskych práv, aby nekonal na ujmu práv a oprávnených záujmov ostatných akcionárov. Formuluje sa tak povinnosť lojality akcionára voči spoločnosti za účelom dosiahnutia záujmov, pre ktoré bola spoločnosť založená. Pokiaľ tak akcionár nekoná, dochádza k tzv. reflexnej škode, t. j. škode ktorá vznikne na majetku spoločníkov, reparuje sa však prostredníctvom náhrady škody spoločnosti samotnej, ktorej výlučne prislúcha nárok zo zodpovednosti za škodu. Dovolací súd má za to že za určitých veľmi špecifických a závažných okolností, kedy práve zo strany spoločnosti dochádza k šikanóznemu správaniu naplňujúceho znaky porušovania povinnosti rovnakého zaobchádzania obsiahnutého v odseku 2 citovaného ustanovenia, možno korigovať úvahy o povinnosti lojality akcionára voči ostatným akcionárom a spoločnosti samotnej.

78. Priznanie náhrady škody ako ušlého zisku, ktorý má zodpovedať očakávanému, avšak nerozdelenému a nevyplatenému podielu na zisku - dividende, je vlastne priznanie sumy vytvárajúcej ujmu vo vzťahu k ostatným akcionárom, ktorý si takýto nárok neuplatnili, a ide na ujmu ich očakávaného zisku z ďalších období. Tak závažná miera šikanózneho správania akciovej spoločnosti voči vlastným akcionárom však musí byť predmetom úvahy súdu a dokazovania (čo vo veci preskúmvanej aj bolo predmetom argumentácie žalovaného), ako aj citlivého zváženia všetkých aspektov týkajúcich sa hospodárenia, ekonomického zázemia a podnikateľských zámerov spoločnosti.

79. Dovolací súd zdôrazňuje, že z odseku 3 ustanovenia §179 vyplýva implicitný zákaz iného spôsobu rozdelenia čistého zisku, ako je prikázaný dispozíciou tejto normy. Právo na zisk nie je absolútne, pred jeho vyčíslením majú obligatórne prednosť pravidlá obsiahnuté v § 179 ods. 3 a 5 ObZ tak, ako to vyplýva z ust. § 178 ods. 1 ObZ. Rovnaká úvaha sa musí vzťahovať aj na prípadnú úvahu o možnej výške ušlého zisku, ktorý by mohol ako očakávaný v prípade porušenia povinnosti spoločnosti akcionár predpokladať, keďže za žiadnych okolností tento nemôže očakávať zisk prevyšujúci taký, ktorý by mu inak za ideálnych okolností, pri aplikácii kogentných zákonných pravidiel, mohol vzniknúť. V predmetnom ustanovení je totiž stanovený tzv. test čistých prebytkov (net superplus test, nimble dividend test, running account profit test), ktorý vychádza z článku 17 odsek 3 Kapitálovej smernice (Druhá smernica Rady o právnej úprave obchodných spoločností z 13. 12. 1976, 77/91/EHS o predpisoch pre zakladanie akciových spoločností a zachovávaní a zmien ich základného imania v konsolidovanom znení; In: F., M. a kol. Obchodný zákonník. Komentár. 5. vydanie. Bratislava. C. H.

Beck, 2016, str. 723).

80. Zároveň je potrebné zohľadniť aj možnosť nerozdelenia zisku a jeho použitie spoločnosťou samotnou pre jej rozvoj, ako aj možnosť použitia zisku na krytie strát z minulých období. Žiaden z týchto atribútov možného nazerania na prirodzené limity očakávaného zisku akcionármi, napriek námietkam žalovaného, neboli v konaní súdmi zohľadnené (vôbec sa nimi nezaoberali), a ich rozhodnutia sú čo do základného predpokladu preskúmateľnosti výšky priznaného nároku arbitrárne a nepreskúmateľné.

81. Dovolací súd navyše poznamenáva, že z obsahu prílohy k žalobe, ktorou je rozsudok OS Prešov č. k. 21Cb/308/2009 - 224 zo dňa 15.12.2011, je z druhého výroku jeho rozhodnutia zjavné, že súd určil, že uznesenie č. 4/2008 riadneho valného zhromaždenia akciovej spoločnosti AGRIFOP, a. s. Stakčín, Duchnovičova 573, Stakčín, IČO: 31 713 238 zo dňa 18.6.2009 o schválení Riadnej účtovnej závierky a rozdelenie zisku za rok 2008 je neplatné. Práve obsahom tohto uznesenia mal byť obsah účtovnej závierky a výška dosiahnutého zisku žalovaným, ako aj spôsob vykonania prídeltov do príslušných fondov. Z citovaného rozhodnutia však nijako nevyplýva záver o tom, že by súd, ktorý záväzným výrokom určil neplatnosť uznesenia VZ o rozdelení zisku, vyslovil zároveň záver o tom, že pre účely dividendy je potrebné vychádzať z celého dosiahnutého zisku bez zohľadnenia príslušných odvodov, ako sa ani nezaoberal spôsobom rozdelenia a výškou zisku, ktorý by mal pripadnúť na jednotlivých akcionárov, teda očakávanie žalobcov vyplývajúce z tohto rozhodnutia nemohli byť závermi v ňom formulovanými ohraničené celou výškou dosiahnutého zisku.

K dovolaniu v časti nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne 2/

82. Vo vzťahu k postúpeniu pohľadávok na žalobkyňu 2/ žalovaný poukázal na to, že absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí ex lege bez ohľadu na to, či sa jej niekto dovoľáva. V tejto časti dovolania poukazuje na obsah zmluvy o bezodplatnom postúpení pohľadávky (č. l. 490), ktorá bola súdu predložená až 14.7.2017 a formuluje svoje podozrenie, že táto listina bola antidatovaná. Dovoľanie v tejto časti bližšie nešpecifikuje žiadnym dovolacím dôvodom, ani zmätočnosťou ani judikátnym odklonom, len poukazom na nepoctivý zámer žalobcov, porušenie zásad poctivého obchodného styku a poukazom na rozsudok NS SR sp. zn. 5 Obdo/18/2008, ktoré je však rozhodnutím, ktoré v merite veci rieši spôsobilosť započítania pohľadávok, a kde dokonca dovolací súd vyslovil, že vyhodnotenie námietky absolútnej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor s dobrými mravmi ako nedôvodnej odvolacím súdom, považuje za správne. Z obsahu dovolania tak nie je zjavné, čoho sa vlastne dovolacím prieskumom dovolateľ domáha a dovolací súd tak v tejto časti dovolanie považoval za neprípustné a zaoberal sa len dovolacími námietkami vo vzťahu k zmätočnosti rozhodnutia a nadväzujúcimi právnymi závermi konajúcich súdov vo vzťahu k meritu veci, ktorým je možnosť uspokojenia akcionára v prípade neplatného uznesenia VZ titulom náhrady škody.

83. Dovolací súd tu z dôvodu zachovania právnej istoty v ďalšom konaní súdmi nižšej inštancie poznamenáva, že relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky; súd z takéhoto oznámenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení; dlžník sa v takomto prípade nemôže úspešne dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie; to by mohol len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky preukazoval zmluvou o postúpení postupník (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/210/2001 zo dňa 11. 06. 2003, R 119/2003). Neskoršia súdna prax sa odklonila od uvedeného názoru len v tom zmysle, že dlžník je oprávnený domáhať sa skúmania platnosti postúpenia, ak zmluva o postúpení pohľadávok bola uzavretá v rozpore so zákonom, kedy nie je rozhodujúce, či mu postúpenie oznámil postupca alebo preukázal postupník (rozsudok sp. zn. 1Cdo/76/2007 zo dňa 28. 01. 2009, R 46/2009; zhodne Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci sp. zn. IV. ÚS/337/2012). Uzavretie zmluvy v rozpore so zákonom však z výsledkov doterajšieho konania nie je zjavné. Tu dovolací súd ešte poukazuje aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS/409/2013 zo dňa 11.09.2014, ktorý odmietol názor okresného súdu a krajského súdu, že bolo nevyhnutnosťou a ich zákonnou povinnosťou z vlastnej iniciatívy skúmať platnosť zmlúv o postúpení pohľadávok, ktorými mal postupník uplatňované

pohľadávky nadobudnúť, aj keď to dlžník nenamietal, pretože podľa ústavného súdu to nezodpovedá zákonnej úprave ani ustálenej súdnej praxi, keď podľa ustanovenia § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí, že oznámenie postúpenia doterajším veriteľom zbavuje dlžníka práva požadovať predloženie zmluvy o postúpení; dlžník tak nemá právo ani zisťovať, či vôbec nejaká zmluva bola uzatvorená a nemôže namietat ani nedostatky jej platnosti, ibaže by k postúpeniu pohľadávky došlo v rozpore so zákonom; inak je vo vzťahu k dlžníkovi postúpenie založené len na oznámení veriteľa o tom, že došlo k postúpeniu, t. j. zmene veriteľa podľa § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka; podľa ústavného súdu je nerozhodné, či je toto oznámenie kryté aj kauzálnym vzťahom (titulom) medzi postupcom a postupníkom, teda zmluvou o postúpení pohľadávky, ktorej existencia je relevantná len vo vzťahu postupcu a postupníka, ktorí sa prípadne môžu navzájom voči sebe domáhať vydania bezdôvodného obohatenia. V prejednávanej veci však došlo k oznámeniu zmeny na strane veriteľa priamo oznámením postupcu dlžníkovi (oznámenie na č. l. 122 v spojení s doloženou zmluvou na str. 490 spisu).

84. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu alebo inú právnu ochranu (I. ÚS 26/1994). Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom - ktorom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces.

85. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti opakovane skonštatoval, že ak všeobecný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nedá odpovede na zásadné otázky podstatné pre rozhodnutie vo veci a nevysporiada sa so zásadnou argumentáciou sporovej strany, je takéto rozhodnutie nezlučiteľné s ústavne garantovaným právom na súdnu a inú právnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1, resp. s právom na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru (viď napr. I. ÚS 317/2015, II. ÚS 578/2015, III. ÚS 627/2015). Za porušenie práva na spravodlivý proces sa považuje v zmysle rozhodovacej činnosti ústavného súdu aj situácia, ak všeobecný súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodní a nevysporiada sa so všetkými relevantnými námietkami uplatnenými sporovými stranami, a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti. V takom prípade všeobecný súd svojím postupom založí nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia, a spravidla tak aj jeho protiústavnosť. Ak nie sú totiž zrejmé dôvody toho - ktorého rozhodnutia, svedčí to o ľubovôli v súdnom rozhodovaní, pričom zásada právneho štátu ľubovôľu v rozhodovaní orgánov verejnej moci zakazuje; len vecne správne rozhodnutie a nález, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, napĺňa - ako neoddeliteľná súčasť „stanoveného postupu“ - ústavné kritéria vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy. Podobne ako v skutkovej oblasti, aj v oblasti nedostatočne vyloženej a zdôvodnenej právnej argumentácie (subsumpcia skutkového stavu pod zvolené právne normy) nastávajú obdobné následky vedúce k neúplnosti a hlavne k nepresvedčivosti rozhodnutia, čo je však v rozpore nielen s požadovaným účelom súdneho konania, ale tiež aj so zásadami spravodlivého procesu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, keď v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, eventuálne alebo tým skôr - pokiaľ ich strana namietala, no napriek tomu ich všeobecný súd náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil bez toho, že by napr. dodatočným spôsobom odôvodnil ich bezvýznamnosť či irelevantnosť. Pokiaľ všeobecný súd postupuje takto, dopúšťa sa okrem iného i ľubovôle zakázanej v čl. 2 ods. 2 ústavy (nález ústavného súdu z 3. októbra 2012, sp. zn. I. ÚS 33/2012)

86. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo sporovej strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 410/06). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v

ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 378 ods. 1 CSP a § 393 ods. 2 CSP).

87. Dovolací súd posudzoval odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu spolu s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, nakoľko obidve rozhodnutia predstavujú jeden celok, ako to vyplýva aj z ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09, IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak súdu prvej inštancie, ako aj súdu odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania.

88. Vzhľadom na to, že konanie pred odvolacím súdom bolo poznačené existenciou vady zmätočnosti uvedenej s ustanovení § 420 písm. f/ CSP a dovolateľ zároveň dôvodne namietal aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom vo vyriešení právnej otázky, ktorá nebola doposiaľ dovolacím súdom vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), najvyšší súd žalovaným napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP). Keďže dôvody, pre ktoré bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozsudok súdu prvej inštancie a v prípade zrušenia výlučne rozsudku odvolacieho súdu by vzhľadom na nesprávnosť právnych záverov súdu prvej inštancie bol odvolací súd povinný rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť, dovolací súd aj s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku) konštatuje, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto dovolací súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 CSP) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP), keďže vyslovený právny názor dovolacieho súdu bude viesť k potrebe ustálenia dôvodnosti uplatneného nároku a až pri zistení dôvodnosti aj výšky uplatnenej náhrady škody na strane žalobcov v intenciách zákonných limitov uvedených v odôvodnení dovolacieho rozhodnutia. V ďalšom konaní sú konajúce súdy viazané právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 CSP).

Trovy konania

89. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Najvyšší súd zároveň, vzhľadom na účinky dovolacieho rozhodnutia aj pre ďalšie rozhodovanie o trovách konania, zrušil uznesenie Okresného súdu Humenné č. k. 11Cb/32/2013-657 zo dňa 29.5.2018 v spojení s uznesením Okresného súdu Humenné č. k. 11Cb/32/2013-685 zo dňa 28.6.2018, ktoré sú svojou povahou závislými výrokmí k zrušenému meritórnemu rozhodnutiu, a teda účinky zrušenia sa musia vzťahovať aj na tieto, dovolaním nenapadnuté, rozhodnutia.

90. S poukazom na ustanovenie § 439 písm. a/ CSP dovolací súd konštatuje, že tu nie je viazaný rozsahom podaného dovolania, keďže v prípade závislosti výrokov môže dovolací súd prejednať aj závislý výrok bez toho, aby bol dovolateľom napadnutý. Účinky dovolania sa tak vzťahujú aj na nenapadnutý, ale závislý výrok. Závislosť výrokov od seba závisí od konkrétneho právneho vzťahu. O závislosti možno hovoriť vtedy, ak medzi výrokmí existuje istý vzťah prejudiciality. Judikatúra najvyššieho súdu (R 73/2004) ustálila, že závislým výrokom môže byť nielen dovolaním nedotknutý výrok tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci. Vydanie uznesenia o náhrade trov konania je jednostranne závislé od existencie právoplatného rozhodnutia vo veci. Zrušením rozsudkov oboch inštancií uznesenie o náhrade trov konania ako závislé rozhodnutie stratilo svoj podklad. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutia by zostalo uznesenie o náhrade trov konania osamotené, strácalo by rozumný zmysel a odporovalo by to princípu právnej istoty (obdobne viď napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/173/2008, 2Cdo/267/2008, 1MCdo/14/2010, 1Cdo/36/2011, 6Cdo/201/2012, 4Cdo/52/2014 a 2MObdV/4/2012).

91. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

92. Napokon, v súvislosti s procesnými predpokladmi rozhodnutia konajúcim senátom 50 po vznesení

námietky zaujatosti konajúcich sudcov zo strany žalobcu 1/ podaním zo dňa 12.3.2019, dovolací senát uvádza nasledovné:

Senát 5O postupom podľa Rozvrhu práce najvyššieho súdu čl. IV. ods. 1 predložil podanú námietku zaujatosti senátu 4O. S poukazom na ustanovenie § 49 ods. 3 CSP (podľa ktorého dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti) v spojení s ust. § 52 ods. 1 a 2 CSP (podľa ktorých strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti, ktorá musí obsahovať zákonom vymedzené náležitosti a na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety, súd neprihliada a v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá, pričom ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužijú), ako aj s poukazom na ust. § 53 ods. 3 CSP (podľa ktorého ak sa námietka zaujatosti týka len okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu alebo jeho rozhodovacej činnosti, súd na námietku zaujatosti neprihliada a v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá), senát 4O uzavrel, že z obsahu spisu vyplýva, že podaná námietka smeruje proti sudkyniam konajúcim a rozhodujúcim v predmetnej veci v senáte 5O, a to: JUDr. Andrei Moravčíkovej, PhD., JUDr. Anne Markovej a JUDr. Darine Ličkovej. Z obsahu predmetnej námietky je však zrejmé, že žalobca 1/ svojím podaním vyjadruje nespokojnosť s procesným postupom a rozhodovacou činnosťou vo veci konajúceho senátu 5O, spočívajúcich vo vydaní uznesenia č. k. 5Obdo/55/2018 zo dňa 26. septembra 2018 o odklade vykonateľnosti. Konštatoval, že námietkou zaujatosti sa vytýka okolnosť, ktorú zákonodarca v § 49 ods. 3 CSP výslovne nepripúšťa ako dôvod na vylúčenie sudcu, ide teda o prípad, kedy sa vec nadriadenému súdu, resp. inému senátu dotknutého kolégia, nepredkladá (§ 53 ods. 3 CSP). Za danej situácie tak nebolo potrebné postupom podľa čl. IV. ods. 1 Rozvrhu práce najvyššieho súdu predkladať predmetnú námietku a spis bol vrátený senátu 5O bez rozhodnutia.

Z uvedeného dôvodu vo veci konajúci zákonný senát 5 O pristúpil k prejednaniu a rozhodnutiu veci tak, ako je obsiahnuté v odôvodnení tohto rozhodnutia.

93. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.